

Werken in The Gambia.

Ik, Bas van Beek, ben 48 jaar werkzaam geweest in de gezondheidszorg als anesthesieverpleegkundige in streekziekenhuis Koningin Beatrix in Winterswijk. Sinds 1 januari 2025 ben ik met vervroegd pensioen.

Het vak anesthesiologie houdt zich bezig met het welzijn van een patiënt rondom zijn/haar operatie. Tijdens dit proces wordt een patiënt gescreend, er wordt een vorm van

anesthesie toegepast en er worden perioperatief een aantal parameters bewaakt. Dit alles vindt plaats onder goed gereguleerde omstandigheden en er vindt verslaglegging plaats volgens de geldende richtlijnen.

Gambia, officieel (the **Republic of The Gambia**) de **Republiek Gambia**, is een land in [West-Afrika](#). Geografisch gezien is Gambia het [kleinste land](#) op het Afrikaanse continent; het wordt aan alle kanten omringd door [Senegal](#), behalve het westelijke deel, dat grenst aan de [Atlantische Oceaan](#).

Er is in 2010 een stichting opgericht, SKB4Gambia door een zeer bevlogen IC verpleegkundige, Carla Klein Breteler. Zij kwam tijdens een vakantie in Gambia terecht in Het Kanifing General Hospital. Uit dat bezoek is de stichting ontstaan en de stichting gaat sinds 2011 één keer per jaar naar Gambia om daar medische zorg te verlenen. De standaard van de gezondheidszorg daar ligt helaas een stuk lager als die van Nederland.

Nu heb ik al jarenlang een fascinatie met het continent Afrika en het was ook een grote wens van mij om daar eens te kunnen werken.

SKB4Gambia was/is dus voor mij een uitgelezen mogelijkheid om die wens in vervulling laten gaan. Dit jaar was mijn 5de missie naar

The Gambia. Wij zijn met een team van 12 vrijwilligers dit jaar van 18 januari tot en met 1 februari in Gambia geweest. Dit team bestond uit één chirurg, twee operatieassistenten, twee anesthesiologen, één anesthesieverpleegkundige, twee recoveryverpleegkundigen, één wondzorgconsulente, één technische man en de voorzitter van de stichting. Elk teamlid bekostigd zijn/haar eigen reis, Het SKB schenkt ons wel een gedeelte van de tijd.

In de maanden voorafgaand aan de missie worden er de nodige voorbereidingen getroffen. Eerst wordt er een team samengesteld en er wordt gekeken wat er nodig is aan materialen, medicijnen en technische benodigdheden. Een deel hiervan wordt gekocht en een ander deel wordt geschonken/gesponsord. Zo zijn er onder andere al een beademingsmachine, een operatietafel, operatielampen en monitoren geschonken aan het Kanifing General Hospital. Dit alles wordt verscheept naar Gambia.

Daar aangekomen beginnen we met de voorbereidingen. De materialen worden uitgepakt en gesorteerd en er wordt gekeken of de apparatuur nog onderhoud

behoeft. Dat is veelal wel het geval. Er is al contact geweest met de Gambiaanse specialisten over een aantal patiënten en die worden dan gezien/gescreend door de anesthesie en de chirurgie. Op basis daarvan wordt er een programma samengesteld. Er komen ook nog veel patiënten langs die niet bekend zijn en ook van deze categorie maken we een selectie.

We houden op de werkdagen 's morgens eerst een briefing zo rond 08.00 uur. Daarna gaan we aan de slag. De werkomstandigheden zijn daar heel anders dan in Nederland. De temperatuur, de stroom en watervoorziening zijn vaak niet zo stabiel. De stroom valt soms meerdere malen per dag uit en dan sta je in het donker te werken. Ook de hygiënestandaard is anders als in Nederland. Je moet daar erg vertrouwen op je oren, ogen, handen en een gezond boerenverstand. Er is ook geen ICT op het gebied van patiëntenzorg. We werken samen met onze Gambiaanse collega's en proberen zoveel mogelijk bedside teaching toe te passen. Dat werpt zijn vruchten wel af want we zien

een duidelijke vooruitgang op allerlei gebieden. We werken zo'n dag door tot we de geplande ingrepen en de eventuele spoedgevallen gedaan hebben dat is

meestal tot rond 17.30 uur. Daarna opruimen en de volgende dag voorbereiden alvorens we terugkeren naar ons hotel.

De gezondheidszorg in Gambia is toegankelijk voor iedereen, maar alles moet door de patiënt zelf betaald worden. Er is ook geen ziektekostenverzekering zoals wij die kennen, dus moeten de patiënten alles zelf betalen van een polibezoek tot aan de operatie/anesthesiematerialen toe. Die bedragen zijn in onze ogen niet hoog maar Gambia is een van de armste landen van Afrika. En dat kunnen de meeste

Gambianen niet betalen, met als gevolg dat er bijzondere en bizarre aandoeningen voorbijkomen. Er zijn ook niet veel "goed" uitgeruste ziekenhuizen en deze liggen ook voor veel mensen niet in de buurt. Eén of twee dagen lopen om er te komen is geen uitzondering. Een ander groot probleem zijn de artsen. Er zijn Gambiaanse artsen maar veel van de specialisten werken in het buitenland.

Er zijn op dit moment geen Gambiaanse Anesthesiologen dus hun werk wordt gedaan door overigens wel kundige anesthesieverpleegkundigen die helaas wel zo hun beperkingen hebben.

Er zijn dus veel Gambianen die in de rij staan als men weet dat er een buitenlands team komt opereren. Deze teams verlenen nagenoeg kosteloze zorg, Er komen een aantal buitenlandse teams met ieder hun eigen aandachtsgebied. Dit staat dan garant voor lange inspannende werkdagen die wel veel voldoening geven.

De wondzorg is van groot belang tijdens de missies. Er wordt nog veel gekookt met open vuur dus we zien veel brandwonden bij helaas vaak kinderen. Voor deze categorie patiënten is de wondzorg van groot belang. De wondzorgconsulenten maken daar samen met hun Gambiaanse collega's ook echt een verschil.

Ik ga niet in detail treden maar we maken dan ook bijzondere, bizarre, mooie, aangrijpende en nare dingen mee. Wij hebben dit jaar 62 patiënten geopereerd en er zijn 152 wondbehandelingen gedaan. Ook onze technisch man heeft weer veel kunnen betekenen voor het ziekenhuis. En er zijn alweer wat zaken besproken voor de volgende missie.

Het werk dat we in The Gambia doen maakt zeker voor de mensen die we kunnen helpen echt een verschil en dat geeft mij voldoening. Naast het feit dat ik het ook fantastisch vind om daar te mogen en te kunnen werken.

Wat mij blij en trots maakt is als we de eerste missie, die echt pionierswerk was, vergelijken met de laatste missie. Dan is er echt substantieel vooruitgang geboekt. Zowel door onze Gambiaanse collega's als door de SKB4GAMBIA teams. En dat is een groot goed.

Kijk eens rond op de website SKB4GAMBIA.NL. En misschien kunnen jullie nog wat voor ons betekenen.

Bas van Beek

